

*Art. 31b. Na realizację zadań, wskazanych w art. 31a w związku z pobytem na jej terenie osób, o których mowa w art. 1 ust. 1, jednostka samorządu terytorialnego może przeznaczyć **dochody z opłat za zezwolenia** wydane na podstawie art. 9 ust. 1 oraz 2 w związku z art. 92 ust. 11 oraz art. 93 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Przepisy art. 12 ust. 6, 8 lub 9 stosuje się odpowiednio.”*

Oznacza to, że jednostki samorządu gminnego otrzymały **uprawnienie** do przekazywania środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, oraz ze środków pochodzących z opłat z tytułu zaopatrywania przedsiębiorców posiadających zezwolenie na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w napoje alkoholowe w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml (tzw. „małpek”), na realizację zadań z zakresu pomocy i usług społecznych, zapewniania schronienia, edukacji, opieki i wychowania, organizacji czasu wolnego, w tym kultury i sportu oraz zdrowia publicznego, w związku z pobytem na jej terenie obywateli Ukrainy którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, oraz obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, wraz z najbliższą rodziną. Przeznaczanie przez gminy ww. środków na ten cel **nie ma charakteru obligatoryjnego**, a jednostki samorządu terytorialnego pozostają w tym zakresie zgodnie z art. 16 Konstytucji RP samodzielne. Należy zauważyć, że wydatkowanie środków w oparciu o przywołany powyżej art. 31a nie stanowi realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii i brak jest podstaw do umieszczania zadań z tego zakresu w gminnych programach.

Podkreślenia wymaga, że powyższa zmiana **nie oznacza rezygnacji z ustawowego obowiązku realizacji gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii**. Rozumiejąc i w pełni popierając potrzebę niesienia pomocy osobom w sytuacji kryzysowej, w której znajdują się uchodźcy, jednocześnie pragniemy podkreślić, że konieczne jest **utrzymanie dostępności miejsc i usług zorganizowanych w ramach gminnych programów na adekwatnym, nie mniejszym poziomie**, z uwzględnieniem prawdopodobnego zwiększonego zapotrzebowania.

Pragniemy zwrócić uwagę na to, że należy w pierwszej kolejności zadbać o to, aby takie działania i miejsca pomocy jak: punkty konsultacyjne, wsparcie psychologiczne dla osób doznających przemocy, świetlice socjoterapeutyczne dla dzieci, dodatkowe programy terapeutyczne realizowane w placówkach leczenia uzależnień, programy profilaktyczne w szkołach, były dostępne także dla obywateli Ukrainy, w ramach realizowanych przez samorząd wspomnianych wyżej gminnych programów.

Może się to z kolei wiązać z koniecznością zatrudnienia dodatkowego personelu lub tłumaczy (w celu zwiększenia dostępności usług) i związaną z tym modyfikacją wydatków w ramach gminnych programów i ich ewentualną nowelizacją.

W odniesieniu do **placówek wsparcia dziennego** warto zwrócić uwagę, że zgodnie z nowymi przepisami dzieci obywateli Ukrainy, nie wlicza się do limitów określonych w art. 18b ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Dodatkowo warto zapoznać się z treścią art. 27 ust. 14, 14a i 14c ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Podobnie należy spodziewać się napływu większej ilości pacjentów do **placówek leczenia uzależnień**. Dlatego kluczowym zadaniem samorządu gminnego jest zapewnienie odpowiedniego finansowania dodatkowych programów terapeutycznych oraz innych działań niezbędnych do dostosowania oferty do potrzeb obywateli Ukrainy (np. tłumacz, materiały w języku ukraińskim, itp.).

Jednocześnie informujemy, że **Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom** uruchomiło **Telefon Zaufania dla osób z Ukrainy**, doświadczających problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i ich bliskich. Do dyspozycji są dwa numery: 800 11 08 11 (bezpłatny) oraz 22 290 70 00 (płatny według taryfy operatora). Będziemy wdzięczni za upowszechnienie tej formy pomocy w Państwa społeczności lokalnej.

Z poważaniem

Dyrektor Krajowego Centrum
Przeciwdziałania Uzależnieniom

dr n. med. Piotr Jabłoński